

Sygn. akt VIII C 977/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 sierpnia 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia Wydział VIII Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSR Anna Martyniec

Protokolant: Monika Łukiańczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2014 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko W. L.

o zapłatę

I. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 28 czerwca 2013 r. utrzymuje w mocy w części, tj. co do kwoty 3 145,06 zł (trzy tysiące sto czterdzieści pięć złotych i sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 maja 2013 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym uchyla i oddala powództwo;

III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 708,09 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 maja 2013 r. strona powodowa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego W. L. kwoty 5.091,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podała, iż jest w posiadaniu weksla własnego z dnia 18 października 2012 r. zaopatrzonego klauzulą bez protestu, na podstawie którego pozwany zobowiązany jest do zapłaty na jej rzecz kwoty 8.000 zł. Wskazała, iż weksel stanowi zabezpieczenie roszczeń z tytułu umowy pożyczki z dnia 18 października 2012 r., a w związku z niezrealizowaniem harmonogramu spłat udzielonej pożyczki do zapłaty pozostała kwota 5.091,60 zł.

W dniu 28 czerwca 2013 r. w niniejszej sprawie wystawiony został nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, od którego pozwany skutecznie wniósł zarzuty, zaskarżając nakaz zapłaty w całości.

W uzasadnieniu zarzutów przyznał, iż zawarł ze stroną powodową umowę kredytu, na podstawie której zobowiązany był do spłaty kwoty 4.080 zł. Jednakże podniósł, iż dokonał na rzecz strony powodowej wpłat w kwotach 400 zł, 350 zł, 400 zł i 387 zł, a zatem źle została wyliczona kwota niespłaconych rat kredytowych. Zakwestionował kwotę 855 zł naliczoną tytułem niespłaconych monitów oraz kwotę 210 zł naliczoną tytułem innych zaległości. Wskazał, iż strona powodowa nie wysyłała do niego żadnych wiadomości e-mail, jak również nie miały miejsca wizyty terenowe.

W piśmie procesowym z dnia 30 czerwca 2014 r. strona powodowa cofnęła powództwo w zakresie kwoty 129,18 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. Przyznała, iż pozwany dokonał wpłat wskazanych w zarzutach. Wskazała, iż wpłaty te zostały zaksięgowane w następujący sposób:

- kwota 1.360,04 zł na cztery pierwsze raty kapitałowe,
- kwota 19,20 zł jako odsetki umowne naliczone na podstawie § 2 ust. 1 umowy za opóźnienia w spłacie wskazanych rat,
- kwota 157,76 zł tytułem monitów za opóźnienia w spłacie wskazanych rat.

Podaje, iż na wartość przedmiotu spory składają się następujące kwoty:

- kwota 2.719,96 zł tytułem niespłaconych rat pożyczki,
- kwota 25,62 zł tytułem odsetek umownych,
- kwota 2.217,24 zł tytułem niespłaconych monitów.

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2014 r. Sąd umorzył postępowanie w części, tj. co do kwoty 129,18 zł wraz z odsetkami.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 18 października 2012 r. strona powodowa zawarła z pozwanym W. L. umowę pożyczki, na podstawie której strona powodowa udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 2.000 zł, natomiast pozwany zobowiązał się do jej spłaty w 12 ratach, zgodnie z następującym harmonogramem spłat:

- 1 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 listopada 2012 r.,
- 2 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 grudnia 2012 r.,
- 3 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 stycznia 2013 r.,
- 4 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 lutego 2013 r.,
- 5 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 marca 2013 r.,
- 6 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 kwietnia 2013 r.,
- 7 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 maja 2013 r.,
- 8 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 czerwca 2013 r.,
- 9 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 lipca 2013 r.,
- 10 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 sierpnia 2013 r.,
- 11 rata w kwocie 340,01 zł płatna do dnia 10 września 2013 r.,
- 12 rata w kwocie 339,89 zł płatna do dnia 10 października 2013 r.

W umowie zastrzeżono oprocentowanie pożyczki w wysokości 20 % w stosunku rocznym, jednakże nie wyższe niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP. Wskazano, iż całkowity koszt kredytu obejmujący odsetki, opłaty i prowizje wynosi 2.080 zł, w tym prowizja 1.400 zł. Zgodnie z § 2 ust. 1 umowy strona powodowa uprawniona była do naliczania od niespłaconej w terminie raty odsetek według zmiennej stopy procentowej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego. Ponadto zastrzeżono, iż w przypadku wystąpienia zaległości w spłacie, wynoszącej 2 dni

od daty jej wymagalności, strona powodowa wysyła wiążące wezwanie do zapłaty (monit) za pośrednictwem poczty tradycyjnej lub elektronicznej oraz obciąża pożyczkobiorcę z tego tytułu kwotą wskazaną w tabeli opłat i prowizji stanowiącą załącznik do umowy. W stosunku do przeterminowanych należności pożyczkodawca jest uprawniony do wysyłania pięciu monitów.

Koszty monitów zostały określone następująco:

- w przypadku 2 dni opóźnienia – e-mail i sms – 5 zł,
- w przypadku 5 dni opóźnienia – e-mail i sms – 40 zł,
- w przypadku 10 dni opóźnienia – e-mail, sms i ostateczne wezwanie do zapłaty – list – 50 zł,
- w przypadku 15 dni opóźnienia – e-mail, sms i przygotowanie dokumentów do sądu – 100 zł,
- w przypadku 22 dni opóźnienia – e-mail, sms i ostatnia szansa ugody – 500 zł.

Dowód:

- Umowa nr (...) wraz z załącznikami k. 16-20.

Pozwany dokonał następujących wpłat na rzecz strony powodowej:

- w dniu 3 grudnia 2012 r. wpłacił kwotę 387 zł,
- w dniu 21 grudnia 2012 r. wpłacił kwotę 400 zł,
- w dniu 8 lutego 2012 r. wpłacił kwotę 350 zł,
- w dniu 1 marca 2013 r. wpłacił kwotę 400 zł.

Kwoty te zaksięgowane zostały przez stronę powodową w następujący sposób:

- kwota 1.360,04 zł na cztery pierwsze raty kapitałowe,
- kwota 19,20 zł jako odsetki umowne naliczone na podstawie § 2 ust. 1 umowy za opóźnienia w spłacie wskazanych rat,
- kwota 157,76 zł tytułem monitów za opóźnienia w spłacie wskazanych rat.

Bezsporne

Pismem z dnia 21 stycznia 2013 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 493,26 zł tytułem zaległej raty pożyczki oraz monitów do zapłaty.

Dowód:

- Pismo z dnia 21 stycznia 2013 r. k. 25.

Pismem z dnia 5 lutego 2013 r. strona powodowa poinformowała pozwanego, iż w związku z brakiem spłat pożyczka zostaje postawiona w stan natychmiastowej wymagalności i wezwała pozwanego do zapłaty w terminie do dnia 19 lutego 2013 r. kwoty 4.156,92 zł oraz odsetek karnych w wysokości 2,05 zł za każdy dzień zwłoki. Jednocześnie wskazała, iż nie dotrzymanie terminu spłaty spowoduje skierowanie sprawy na drogę sądową.

Dowód:

- Pismo z dnia 5 lutego 2013 r. k. 24.

Pismem z dnia 23 lutego 2013 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 595,28 zł tytułem zaległej raty pożyczki oraz monitów do zapłaty.

Dowód:

- Pismo z dnia 23 lutego 2013 r. k. 23.

Pismem z dnia 9 kwietnia 2013 r. strona powodowa poinformowała pozwanego, iż w związku z brakiem spłat pożyczka zostaje postawiona w stan natychmiastowej wymagalności i wezwała pozwanego do zapłaty w terminie do dnia 23 kwietnia 2013 r. kwoty 3.579,40 zł oraz odsetek karnych w wysokości 1,42 zł za każdy dzień zwłoki. Jednocześnie wskazała, iż nie dotrzymanie terminu spłaty spowoduje skierowanie sprawy na drogę sądową.

Dowód:

- Pismo z dnia 9 kwietnia 2013 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 72.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

W sprawie bezspornym było, iż strony zawarły w dniu 18 października 2012 r. umowę pożyczki. Poza sporem pozostawał również fakt, iż pozwany dokonał częściowej spłaty zadłużenia, wpłacając na rzecz strony powodowej łącznie kwotę 1.537 zł.

Rozstrzygnięcia wymagała natomiast kwestia czy strona powodowa uprawniona była do naliczenia opłat z tytułu monitów we wskazanej w pozwie wysokości.

Żądanie strony powodowej znajduje podstawę w art. 720 § 1 k.c. zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Z uwagi na to, że pozwany przyznał, iż wywiązał się ze zobowiązania wobec strony powodowej jedynie w części dotyczącej kwoty 1.537 zł, Sąd za zasadne uznał żądanie pozwu w zakresie kwoty 3.145,06 zł tytułem należności głównej oraz odsetek umownych.

Oceniając okoliczności faktyczne niniejszej sprawy przez pryzmat przepisów prawa materialnego Sąd doszedł do przekonania, iż zasługuje na uwzględnienie zarzut pozwanego, który kwestionował zasadność naliczenia opłat za monity.

Jak wynika z okoliczności niniejszej sprawy umowa pożyczki zawarta pomiędzy stronami oparta była o istniejący u strony powodowej wzorzec umowy. Wskazać trzeba, że o ile pozwany miał możliwość zadecydowania o wysokości kwoty udzielanej mu pożyczki, to jednak nie miał żadnego wpływu na określenie wysokości opłat za monity naliczanych w przypadku nie wywiązania się ze zobowiązania w terminie. Postanowienie to nie było z nim negocjowane, a pozwany zawarł tę umowę jako konsument.

W ocenie Sądu, powyższe ustalenia powodują, iż koniecznym w niniejszej sprawie stało się rozważenie, czy w świetle art. 385¹ § 1 k.c. omawiane postanowienie umowne, jako że nie zostało uzgodnione indywidualnie z pozwanym – konsumentem, jest dla niego wiążące. Zgodnie z tym przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,

rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Z art. 385¹ § 3 k.c. wynika, iż niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Zdaniem Sądu z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w rozpoznawanej sprawie.

W ocenie Sądu, zapis umowy, pozwalający stronie powodowej na naliczanie opłat w wysokości 40 zł, 50 zł czy też 100 zł lub 500 zł za wezwanie do zapłaty godzi w dobre obyczaje oraz narusza w sposób rażąco interes konsumenta. Opłaty te należy uznać za rażąco wygórowane i nie mieszczące się w granicach swobody kontraktowania, określonej w art. 353¹ k.c., zważywszy że dłużnik zmuszony był przystać na tak ustalone warunki ze względu na swoją słabszą pozycję negocjacyjną.

Wskazać należy, iż opłaty za monity naliczone przez pożyczkodawcę stanowią kwotę odpowiadającą połowie udzielonej pożyczki, a ich wysokość w żaden sposób nie odpowiada kwotom, jakie wierzyciel zmuszony jest ponieść dokonując danych czynności. Wysokość opłat jednoznacznie świadczy o tym, iż zastrzeżone zostały w celu maksymalizacji zysków wierzyciela, co mija się, zdaniem Sądu, z pełnioną przez takie opłaty funkcją i nie powinno korzystać z ochrony prawnej. Zdaniem Sądu opłaty takie powinny rekompensować wierzycielowi poniesione w związku z koniecznością prowadzenia windykacji koszty, nie zaś stanowić źródło dochodu. Prowadziłyby to bowiem do podwójnego sankcjonowania nienależytego wykonywania zobowiązania przez dłużnika, a działanie takie zwłaszcza w sytuacji, gdy odsetki zastrzeżone zostały w maksymalnej wysokości, co ma miejsce w niniejszej sprawie, prowadzi do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że opłaty za monity zastrzeżone w umowie przysporzyłyby nadmiernych i nieusprawiedliwionych zysków wierzycielowi i jednocześnie stanowiłyby nieuzasadnione pokrzywdzenie dłużnika i prowadziły do jego znacznego zubożenia. Jednocześnie, jako że postanowienie umowne dotyczące tych opłat nie zostało indywidualnie uzgodnione z pozwanym, z mocy art. 385¹ §1 k.c. nie wiąże ono stron. Nie prowadzi to jednocześnie do nieważności postanowień umowy w pozostałym zakresie, zgodnie bowiem z art. 385¹ §2 k.c. strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Z powyższych względów Sąd uznał żądanie pozwu w zakresie opłat za monity za uzasadnione jedynie w części dotyczącej kwoty 20 zł. Sąd przyjął, iż strona powodowa uprawniona jest do domagania się jedynie zwrotu kosztów rzeczywiście poniesionych, w związku z koniecznością prowadzenia postępowania windykacyjnego i kwota 5 zł za monit odpowiada tym kosztom. Z uwagi zaś na fakt, iż strona powodowa wykazała, iż do pozwanego wysłane zostały jedynie 4 monity, Sąd za zasadne uznał żądanie pozwu w tym zakresie jedynie w kwocie 20 zł.

Z powyższych względów Sąd za zasadne uznał jedynie żądanie pozwu w zakresie należności głównej, odsetek umownych oraz kosztów monitów w wysokości 20 zł. Dlatego też nakaz zapłaty w części dotyczącej kwoty 3.145,06 zł utrzymał w mocy. W pozostałym zakresie nakaz zapłaty należało uchylić i powództwo oddalić, co też Sąd uczynił w punkcie II sentencji wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. zgodnie z którym wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd zasądził odsetki od dnia 21 maja 2013 r. zgodnie z żądaniem pozwu.

Orzeczenie o kosztach jak w punkcie III sentencji wyroku znajduje podstawę w art. 100 zd. 1. k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Zatem skoro strona powodowa wygrała proces w 61 % (3.145,06 zł : 5.092 zł = 0,61), a poniosła koszty w łącznej

wysokości 1.281 zł, na które to koszty składa się uiszczona opłata od pozwu w kwocie 64 zł oraz koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 1.217 zł, natomiast pozwany poniósł koszty w łącznej wysokości 188 zł, Sąd zasądził na rzecz strony powodowej kwotę 708,09 zł $[(1.281 \times 0,61) - (188 \times 0,39) = 708,09 \text{ zł}]$.